

A

TISZÁNINNENI EV. REF. EGYPHÁZKERÜLET

1892. SZEPT. 18—20-ÁN MISKOLCZON TARTOTT

ŐSZI KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE

MITROVICS GYULA,
egyházkerületi főjegyző.

SÁROSPATAK.

Nyomtatta Steinfeld B., az ev. ref. főiskola betűivel.
1893.

A tiszáninneni ev. ref. egyházkerület 1892-dik évi szept. hó 18—20. napjain, Miskolczon tartott őszi közgyűlésének

J E G Y Z Ő K Ö N Y V E.

A tiszáninneni egyházkerület 1892. szept. hó 18—20. napjain, Miskolczon tartotta meg lelkészavatással összekötött őszi közgyűlését *Kun Bertalan*, püspök és *Br. Vay Béla* mint legidősbbs egyházmegyei gondnok elnöksége alatt.

Jelen voltak mint képviselők:

Az abauji egyházmegyéből: *Veres Sámuel* esperes; *Idrányi Ferencz*, *Iván János* papi; *Szentimrey Gyula*, *Csoma István*, *Bárczay Ödön* világi tanácsbírák és *Oláh Péter*, főjegyző.

Az alsóborsodi egyházmegyéből: *Bornemisza József*, esperes; *Vay Béla* báró, egyházmegyei gondnok; *Futó Sámuel*, *Tóth Dániel*, *Nagy Ignác*, papi; *Lengyel Sámuel*, *Bárczay Miklós*, *Molnár Bertalan*, világi tanácsbírák és *Fekete József*, főjegyző.

A felsőborsodi egyházmegyéből: *Debreczeni Gábor* esperes; *Ragályi Béla*, egyházmegyei gondnok; *Svingor József*, *Vadászi Pál*, papi; *Székrenyessy Árpád*, *Vladár Ervin*, világi tanácsbírák.

A tornai egyházmegyéből: *Gyarmathy József*, esperes; *Kaposi György*, papi; *Vécsey József* és *Naményi Pál*, világi tanácsbírák; *Ardai J. Dániel*, főjegyző.

A felsőzempléni egyházmegyéből: *Kálniczky János*, esperes; *Dókus Ernő*, világi tanácsbíró; *Szegő Bónjámín* zempléni lelkész; *Gyarmathy Soma*, fő-; *Ujj István*, aljegyző.

Az ungi egyházmegyéből: *Szabó Endre*, esperes; *Kovách Károly*, egyházmegyei gondnok; *Virágh József*, *Szabó József*, papi; *Bernáth Zoltán*, világi tanácsbíró; *Homoky Antal*, főjegyző.

Az alsózempléni egyházmegyéből: *Koprcé Ferencz*, esperes; *Meczner Béla*, egyházmegyei gondnok; *Gecsey Péter*, *Tóth Lajos*, papi; *Szinyei Gerzson* világi tanácsbíró; *Kónya András* papi, *Debreczeni Bertalan*, világi főjegyző.

A gömöri egyházmegyéből: *Nagy Pál*, esperes; *Farkas Ábrahám*, egyházmegyei gondnok; *Terhes Pál*, *Csabay Pál*, papi; *Bornemisza István*, világi tanácsbíró; és *Kovács László*, egyházmegyei főjegyző.

Mint egyházkerületi tanácsbírák: *Radácsi György*, *Kérészy Barna*, *Mocsáry Lajos*, *Meczner József*.

A sárospataki főiskola részéről: *Fejes István*, *Dákus Gyula*, *Kérészy István*.

A miskolczi gimnázium részéről: *Halmgy Gyula*.

A rimaszombati gimnázium részéről: *Bodor István*.

Jegyzőkül: *Mitrovics Gyula*, egyházi fő-, *dr. Kovács Gábor*, világi fő-, *Antalfy László*, egyházi al-, *Szalay László* világi aljegyzők.

Ez évi őszi közgyűlésünk az időközben rendes papi állomást nyert ifjú lelkészek felavatásával levén összekötve, ez ünnepélyes szertartás miskolczi ev. ref. egyházunknak új templomában tartatott meg szeptember hó 18 án.

Az isteni tiszteletre hivatató harangszó csak alig csendült meg, s már is megtelt Istennek háza áhítatos közönséggel, a hol főt. *Kun Bertalan*, püspök úr vezetése mellett, sorrendben foglaltak helyet egyházkerületünk hivatalos képviselői és a felavatandó ifjú lelkészek.

Az ünnepély a 130. dicséret két versének eléneklésével vette kezdetét, a midőn a felavatandó lelkészek közül *Máté Gyula* karcsai lelkész lépett a szószékre, alkalmi egyházi beszédet tartván Zsidók XIII. 7. verse alapján, azt fejtegetvén, hű bibliai felfogással, hogy a szentegyház előljáróinak tiszte: 1. Az Isten igéjének hirdetése. 2. A feddhetetlen élet folytatása. 3. A hitben való állhatatosság. Majd a LXV. Zsoltár első versének elhangzása után, *Kun Bertalan*, püspök úr tartotta meg, a felavatandókhöz intézett főpásztori beszédét. Nagyszabású s mély hatású volt e beszéd a maga egészében és részleteiben, telve bölcseséggel, tapintattal s szerte áradó igazi főpásztori szeretettel. A beszéd a mai egyházpolitikai helyzetből kiindulva s annak horderejét ismertetve, adott bölcs tanácsokat a templomban jelenlevő protestáns nagy közönségnek s első sorban az új lelkészeknek, mint a jövő munkásainak s az egyház érdekeire felvigyázóknak. A szokásos részletek után, magát a tulajdonképeni lelkészfelavatást, *Veres Sámuel*, abaúji, *Szabó Endre*, ungi és *Gyarmathy József*, tornai esperesek beigtatása előzte meg s ezután következett az ifjú lelkészek felavatása, a kiknek neveik a következők: 1. Abaujból: *Süthő Károly*, vajkóczi, *Bíró János*, k.-vágási, *Szabó Kálmán*, h.-szurdoki, *Papp József*, tomori, *Kovács István*, baktai lelkész. 2. Alsóborsodból: *Tokaji Nagy Lajos*, ábrányi, *Illyés János*, harsányi, *Kaszonyi János*, zsérczi, *Csiszár Béla*, oszlári, *Kovács Károly*, egri, *Gulyás Benő*, csáthi lelkész. 3. Alsózemplénből: *Máthé Gyula*, karcsai, *Lábos István*, petrahói, *Zitás István*, kisdobszai, *Hubay József*, b.-keresztúri, *Miskolczy József*, kis-géresi, *Kovács János*, takta-kenézi, *Bartha József*, visi, *Erdélyi József*, nagy-kövesdi lelkész. 4. Felsőborsodból: *Elek József*, bábonyi, *Dávid József*, hangácsi, *Osváth Zoltán*, ózdi, *Sarudy*

László, ivánkai lelkész. 5. Gömörből: Szük Gyula, uzapanyiti, Osváth Bertalan, szalóci, Konyha Pál, beretkei, Szabó József, naprágyi, Pósa Lajos, radnóti lelkész. 6. Tornából: Tóth Kálmán, komjátii, Ambrus János, bódva-vendégii, Ifj. Kapossy György, égerszögi, Kovács Endre, szini lelkész. 7. Ungból: Tóth József, palági lelkész.

A felavatási szertartást főt. püspök úr lelkesítő beszéde s imája és gyülekezeti éneklés zárta be.

1. Elnöklő püspök úr felemlítvén, hogy a tegnapi napon tartott ünnepély alkalmával már bémértékben, kértük foglalkozásainkra istennek segítő kegyelmét, most azért tanácskozásainkat azon örvendetes jelentéssel nyitja meg, hogy egyházkerületi főleányneveldénk díszes épülete immár teljesen bevégeztetett, mindnyájunk buzgó óhaját fejezi ki azért, hogy annak falai között, úgy növendékeink, mint egybegyűléseikor egyházkerületünk is mindenkor boldognak érezze magát.

Ezen jelentés örvendetes tudomásul vétetett.

2. Szeretve tisztelt főgondnokunk meg nem jelenhetvén, mint-hogy emiatt a társelnöki hely betöltése vállott szükségessé:

azt, a közgyűlés szíves üdvözlése mellett *báró Vay Béla*, mint a jelenlevők közt legidősebb egyházmezei gondnok foglalta el.

3. A képviselők, megbízó leveleik alapján: igazoltattak.

4. Az elnökség jelentette, hogy *Comáromy László, Lükő Géza, Bernáth Elemér*, egyházmezei gondnokok, *dr. Lengyel Endre, Zombory Gedő*, egyházkerületi tanácsbírák, továbbá *Bárczay Ödön* és *br. Vay Sándor*, egyházmezei küldöttek, részint betegség, részint más, halaszthatatlan tündőik miatt meg nem jelenhettek.

Tudomásul vétetik.

5. *Szalay László* megválasztott egyházkerületi világi aljegyző letévén az esküt:

Hivatalát a közgyűlés tagjainak lelkes éljenzése és az elnökség szíves üdvözlése mellett foglalta el.

6. Ez évi tavaszi közgyűlésünk 19. számú jegyzőkönyvi határozata szerint a sárospataki főiskola tanári kara bízattván meg azzal, hogy adjon véleményes javaslatot, a zsinat által a Debreczenben felállítani szándékolt tanárképezdével egybekötött bölcsészeti fakultás és a Kolozsvárra tervezett, esetleg az ottani egyetemmel kapcsolatba hozandó theologiai kar felállításának kérdéséhez, a nevezett tanári kar, felterjesztette a főiskolai igazgató-tanács által is helyeselt, a kérdést minden oldalról kimerítő véleményét.

Egyházkerületünk, egyhangúlag magáévvá tevén az alapos munkálatban részletesen és kimerítően

kifejtett érveket és indító okokat, annak felemlítése mellett, hogy mind a tervbe vett bölcsészeti, mind a theologiai fakultás felállítását igen messze eső, sőt felesleges céloknak tekinti akkor, amikor leendő tanáraink és lelkészeink kellő kiképztetése részint az állami tanárképezdék, részint saját hittani intézeteink által, adott viszonyaink között kellőleg biztosítva van: kénytelen kijelenteni, hogy a mi azt az első kérdést illeti, vajjon vannak-e oly nevelési és oktatási célokra tett alapítványaink, a melyek az említett intézetek javára volnának átengedhetőek, határozott feleletünk csak az lehet, hogy ily természetű alapítványokkal nem rendelkezünk, sőt ellenkezőleg, a mi összes meglevő, tanügyi, oktatási célokra szolgáló alapítványaink egytől-egyig a magyar ev. reformátusok sárospataki főiskolájára vannak hagyományozva, hagyomány leveleinkben egytől-egyig mindenikre nézve különösen ki van fejezve, s részben erősen hangsúlyozva, hogy a hagyományok a *sárospataki* ev. ref. főiskolára szólnak. Mivel pedig a hagyományozók intenióit, ha egyszer a hagyományokat már elfogadtuk s élvezetökben is vagyunk, kötelességünk feltétlen tiszteletben tartani: világos, hogy e hagyományokból egyik sem engedhető át, még pedig annyival kevésbbé, mivel tanintézetünk körében feles számú, vagy éppen felesleges alapítványokkal különben sem rendelkezünk.

A mi pedig ama második kérdést illeti: vajjon részt vehet-e tiszáninzeni egyházkerületünk anyagi támogatásával ez intézetek fentartásában, hasonlóképen sajnálattal lehet csak kiemelni, hogy arra is csak nemmel felelhetünk. Mert ímé mily sok égető seb van egyháztársadalmunk testén, a mely mind valamennyi mennél előbb, mennél hathatósabb orvoslásra vár, még pedig összes anyagi erőnk igénybe vételével! Itt van a népoktatás ügye, ez ügy hivatott, buzgó munkásainak anyagilag jobb karba való helyezése. Ez az ügy az igények felfokozott volta, a szükségletek megsokasodása miatt a mostani, minden jobb törekvést tönkre silányító állapotban többé nem vergődhetik s a korviszonyoknak megfelelő rendezésre vár, ha azt akarjuk, hogy egyházunk veteményes kertjei, a népiskolák alkalmas munkások

nélkül ne maradjanak, vagy, a mi még talán rosszabb volna, kétes, megbízhatatlan elemek kezére ne kerüljenek. Itt van számos egyházunk, lelkészünk helyzete, javításának sürgős szüksége, a jobb sorsra érdemes papi családok jövőjének biztosítása. De ha csak a saját tanintézetünk körére szorítkozunk is, s csak az itteni szükségekre, bajokra fordítjuk is pusztán szemeinket, mennyi az, a mire a saját szerény anyagi képességünk felhasználása nekünk nem azért, hogy haladjunk, hanem csak azért, hogy létezzünk, hogy napról-napra élhessünk, teljesen elodázhatatlan.

Sőt végre, épen ezen súlyos anyagi helyzetünk nyomása, és egyetemes magyar reformált egyházunk tagjainak is általános és már sokképen való megterhelhetése miatt, egész tisztelettel tiltakoznunk kell a zsinat előtt az ellen, hogy a tervbevetett intézetek akár közadózás útján, akár a más rendeltetésű közalap felhasználásával állíttassanak fel.

7. Olvastatott az egyházkerület pénzügyi választmányának folyó évi tavaszi közgyűlésünk 26. sz. a. hozott határozata következtében tett felterjesztése, melyben jelenti, hogy a b. e. *Bakos Antal* elhalálozásával megüresedett és pályázatra hirdetett pénztárnoki állásra folyó évi augusztus hó 1 ig. mint kitűzött határidőig öt egyén jelentkezett, nevezetesen: 1. *Seres József* martonfalusi ev. ref. lelkész, 2. *Dr Szilády Károly* kecskeméti lakos, volt hajduböszörményi ev. ref. gimn. tanár, 3. *Szabó Gábor* miskolci ügyvéd, 4. *Pataky Sándor* cs. és kir. nyugalmazott százados, Miskolcz város rendőrkapitánya. 5. *Kis Kálmán* ungvári lakos, kir. járásbíróági irnok; és ezek közül első helyen *Pataky Sándort*, második helyen *Seres Józsefet* ajánlja a megválasztásra.

A pénzügyi választmány által ajánlott két pályázó kérvényeinek felolvasása után, egyházkerületi közgyűlésünk 45 szavazattal 16 ellenében *Pataky Sándor* cs. és kir. nyugalmazott századost, Miskolcz város rendőrfőkapitányát választotta meg pénztárnokául, a ki a belé helyezett bizodalmat megköszönvén, a gyűlés színe előtt hivatalos esküjét letette. Minthogy azonban a pénztár átvétele hosszabb időt, s előleges tanulmányt igényel és magának, a megválasztott pénztárnoknak is le kell jelenleg viselt hivatala terheivel számolnia, elhatároztatott, hogy az egyházkerület pénztárának kezelését a jövő 1893. év január 1-ével

vegye át, a f. évi kezeléssel és számadással *Dr Kovács Gábor* jelenlegi helyet és pénztárnok bizatik meg.

8. Múlt évi április 28—30-án Miskolcra tartott egyházkerületi közgyűlésünk jegyzőkönyve 97. sz. határozatával utasította az ungi egyházmegyét, hogy az ungvári egyház presbitériuma és *Laky József* ungvári tanító között felforgó vitás ügyben kísérelje meg a békés kiegyenlítést azon 100 frt fizetésre nézve, melyet az ungi egyházmegye 1891. április 2—3-án Nyarádban tartott közgyűlésében a *Laky József* számára az ungvári egyház részéről megítélt. A nevezett egyházmegye ezen vitás ügy megvizsgálására *Bernáth Dezső* és *Németh Péter*ből álló bizottságot küldte ki, de a dolognak békés kiegyenlítése így sem sikerült, azért az egyházmegye a bizottság javaslata alapján folyó évi szeptember 1-én, Gálóciban tartott közgyűlésében, minthogy a *Laky József* által teljesített szolgálat díjazása fejében a maga részéről a szerződésileg elvállalt 50 frtot kifizette, az ungvári egyházat is hasonlólag 50 frt megfizetésére kötelezte. Ezen határozat ellen az ungvári egyház nevében *Novák Lajos* lelkész és *Horváth Dezső* főgondnok egyházkerületi közgyűlésünkhöz felebbezési kérvényüket szabályszerűen felterjesztették.

Közgyűlésünk az ügynek minden oldalról való megvitatása után az egyházmegyének azon méltányos határozatát, hogy az ungvári egyház *Laky József* tanítónak az 1890. évben tett szolgálataiért egyszermindenkorra 50 frtot fizessen, indító okainál fogva helyben hagyja.

9. Folyó évi tavaszi közgyűlésünk 17. számú határozata folytán, melyben az esperesek az üresen levő tanítói állomások pontos összeírására és ezekről jelentéstételre hívtak fel: az egyházmegyékből betérjesztetvén az esperesi jelentések, ezek szerint üresen vannak jelenben:

- a) Felsőborsodban az abodi, berentei és kondói;
- b) Tornában a zsarnói, áji, hídvégardói, szögligeti, kápolnai;
- c) Alsózemlénben a tolcsvai és mádi;
- d) Felsőzemlénben a legenyei, nagy-toronyai, szálláskei, gercselyi, magyar-jesztrebi, kis-azari, nagy-ráskai, kolbásai és morvai;

e) Gömörben a ragályi, trizsi, dubicsányi, rudnai;

f) Abaujban a csobácsi, pusztafalui és pányi tanítói állomások

Az alsóborsodi és ungi egyházmegyékben jelenleg üres tanítói állomás nincs.

Ezen jelentések püspöki hivatalunk útján felterjesztetnek az országos zsinat folyó évi őszi ülészállára, mint a melynek munkarendjébe föl van véve a tanítóhiány megszüntetése iránt való intézkedés.

10. Olvastattak az egyetemes convent folyó évi május 23 — 27. napjain tartott ülései jegyzőkönyvének egyházkerületünket érdeklő következő pontjai:

A 26. szám alatt értesítettik egyházkerületünk, hogy a tornai egyházmegye által felterjesztett vallásszerűelmi ügyben — miután a törvényes lépéseket ezen egyházmegye saját hatáskörében megtette — a convent további lépések megtételének szükségét nem látja.

A 35. szám alatt kimondatik, hogy a Kassán egyetemes segélyből felállítandó katechetaság szervezésére nézve egyházkerületünk kérvényét a convent azon zsinati bizottsághoz kívánja áttenni, mely az állami intézetekbeni vallásos oktatás ügyében működik.

A 36. szám alatt felhívatik egyházkerületünk a szikszói 3 évenként változó káplántanítóság (rectoria) megszüntetésére; másfelől a közoktatásügyi miniszter úr az iránt kerestetik meg, hogy a nevezett egyháznak engedjen időt a szükséges szervezkedésre.

A 41. pontban egyházkerületünknek a beszeri, csenétei, meszesi, izségi, málczai, szállóskei és kálosai egyházak tőkesegélye $1\frac{1}{2}\%$ -ára vonatkozó kérvénye ügyében kimondatik, hogy a convent ezen egyházakra nézve a segély évi járulékának csupán 70% -át folyósítja, 30% -át pedig tőkésítés céljából visszatartja.

Az egyetemes convent ezen intézkedései tudomásul vétetnek.

A 36-ik pontban foglaltakra nézve a szikszói egyház utasíttatik, hogy a változó tanítóság megszüntetése végett — egyházkerületünk ismeretes kívánalmaihoz képest — mielőbb tegye meg a részéről szükséges lépéseket.

11. Olvastattak a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak az alább következő leiratai, u. m.:

1. Folyó év május 4-én 17,493. szám alatt tudatja, hogy a verseczi községi főreáliskolának a nyilvánossági jogot és érettségi vizsgálat tarthatásának jogát az 189 $\frac{1}{2}$ -ik tanévre megadta.

2. Folyó évi május 5-én 17,826. szám alatt tudatja, hogy a félegyházi kath. gimnázium 5 osztályának nyilvánossági jogot adott az 189 $\frac{1}{2}$ -ik évre.

3. Folyó évi június 4-én 15,501. szám alatt 13 darab német

és oláh nyelvű tankönyvnek használatát a bennök foglalt állam- vagy alkotmányellenes adatok és közjogi tévedések miatt eltiltja.

4. Folyó évi június 13-án 22,921. szám alatt tudatja, hogy a s.-a.-ujhelyi kath. gimnázium 7-ik osztályának az 189¹/₂-ik tanévre nyilvánossági jogot adott.

5. Folyó évi június 21-én 16,960. szám alatt tudatja, hogy a budapesti László-féle főgimnáziumnak a nyilvánossági jogot az 189²/₃-ik tanévtől kezdve oly kikötéssel adta meg, hogy ezen intézet fentartója a törvényes követelményeknek 4 év alatt eleget tegyen.

6. Folyó évi július 5-én 6669. szám alatt egy román fali térképet és német nyelvű földrajzot eltilt az iskolai használatból.

7. Folyó évi július 11-én 17,940. szám alatt eltiltja az iskolai használatból: Leitfaden beim ersten Schulunterricht in der Geschichte und Geografie. Prof. Dr. Ernst Kapp. 1870.

8. Folyó évi július 15-én 2247. szám alatt egyházkerületünk részére 4083 forint 34 krajczár államsegélyt utalványoz.

9. Folyó évi július 29-én 16,795 szám alatt tudatja, hogy a sepsi-szentgyörgyi Mikó-collegium 8 osztálya számára az 189²/₃-évtől kezdve a nyilvánosság és érettségi vizsgálat tartásának jogát megadta.

10. Folyó évi augusztus 7-én 33,117. szám alatt tudatja, hogy a szilágy-somlyói róm. kath. algimnáziumnak az 189²/₃-ik tanévtől kezdve egyelőre 3 évre nyilvánossági jogot adott.

11. Folyó évi augusztus 14-én 32,485. szám alatt tudatja, hogy a félegyházi városi kath. gimnázium 5-ik osztályának az 189²/₃-ik tanévre nyilvánossági jogot adott.

12. Folyó évi augusztus 17-én 34,448. szám alatt egyházkerületünk részére a rendes államsegélyen felül még 861 frt 54 krnyi államsegélyt utalványozott.

13. Folyó évi augusztus 26-án 29,973. szám alatt az állami kisdedővönőképző intézetek szervezeti szabályzatát tudomás végett megküldi.

14. Folyó évi szeptember 7-én 38,170. szám alatt tudatja, hogy a soproni Lähne-féle hat osztályú gimnáziumnak a nyilvánossági jogot 189⁴/₅-ik iskolai évig folytatólag megadta.

15. Folyó évi augusztus 4-én 1670. elnöki szám alatt a külföldre szóló hivatalos levelek bérmentesítése tárgyában kiadott rendeletét küldi meg, figyelmeztetvén arra, hogy portó-mentességnek a külföldi forgalomban általában véve helye nincsen és a bérmentetlen külföldre küldött hivatalos levelek és iratesomagok portó és pótdíjai a feladó hivatalt vagy hatóságot fogják terhelni.

Mindezen leíratok körözve és elintézve lévén, itt tudomásul vétetnek.

12. Olvastattak a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak azon leíratai, melyekben tudatja, hogy Ő császári és apostoli királyi Felsége, *I. Ferencz József* királyunk a gagybátori egyházközségnek 100 forintot, a feledi egyházközségnek iskola-építésre 100 forintot, és az abauj-szinai egyházközségnek iskola-építési czélokra 100 frtot méltóztatott magánpénztárából legkegyelmesebben engedélyezni.

Szeretett királyunknak ezen legkegyelmesebb adományai hódoló tisztelettel és hálás szívvel fogadtatnak.

13. A magyarországi ev. ref. egyház egyetemes conventjének Budapesten 1892 május 23—27-én tartott közgyűlése jegyzőkönyvét; a tiszántúli ev. ref. egyházkerület 1892. május 17—21-én Debreczenben tartott közgyűlése jegyzőkönyvét; az alsóborsodi egyházmegye folyó évi április 20—21-én Alsó-Zsolcán tartott közgyűlése jegyzőkönyvét és az alsözempléni egyházmegye folyó évi április 21—22-én Sárospatakon tartott közgyűlése jegyzőkönyvét egyházkerületünknek megküldvén:

hálás köszönet-nyilvánításunk mellett a levéltárba elhelyeztetni határozatnak.

14. A b. e. báró *Baldácsy Antal* alapítványának igazgatósága az 1891. évi ügyészi jelentést és a folyó évi május 22-én tartott közgyűlés jegyzőkönyvét egyházkerületünknek megküldte; s ezen igazgatósági jelentés 13. pontja szerint egyházkerületünknek az 1892. évre 2500 frt osztalék jut.

Örvendetes tudomásul vétetett.

15. Olvastatott főtiszt. mélt. *Kun Bertalan* püspök urnak következő jelentése:

Főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés!

A főt. egyházkerület kegyessége múlt évi április hó 28—30. napjain Miskolczon tartott közgyűlésünk 10. szám alatti határozatához képest, lelkészkedésem 50 éves, püspökségem 25 éves jubileuma alkalmából nevemre egy alapítványt létesített oly hozzáadással, hogy a kamatok hováfordításának meghatározása, illetve a jótékony cél közelebbi megjelölése személyemnek tartatik fenn. Ebből folyólag van szerencsém jelenteni, hogy a hivatalos kimutatás szerint 3300 frtot tevő alapítványi összeget a fennhatóságom alatt

álló négy főbb tanintézet között következő arányban kívánám megosztani.

1. A sárospataki főiskolának: 1000 frtot.
2. A miskolczi főgimnáziumnak: 1000 frtot.
3. A rimaszombati egy. prot. főgimnáziumnak: 800 frtot.
4. A miskolczi főleánynevelőnek: 500 frtot.

És pedig a három első helyen említett összeg szerény véleményem szerint az illető iskolák tápintézeteiben egy-egy alapítványi hely tőkéséül, a főleánynevelőnek eső 500 frt pedig oly alapúl tekintendő, melynek évi kamatjából szegény papi vagy tanítói özvegy leányának tandíja lesz fedezendő. Ezen jelentéssel kapcsolatban midőn még egyszer köszönöm a főt. egyházkerület kegyességét, melynél fogva nekem a jótékonyság gyakorlására ily ritka s lekötelező módot adni méltóztatott, egyszersmind legyen szabad kérnem továbbra is sokra becsült jóindulatukat. Miskolcz, 1892. szeptember 18-án. *Kun Bertalan*, püspök.

Főtisztelendő püspök úrnak ezen általános tet-
széssel és éljenzéssel fogadott jelentésében felsorolt
alapítványai, melyek fenkölt lelkének és általánosa,
elismert nemes jószívének újabb tanúbizonyosságain
örömmel és hálás szívvel vétettek tudomásúl.

16. Tárgyalás alá vétettek a közalaphól segélyt kérő folya-
modványok.

I. Kértek az egyházak, és pedig:

1. Az abaúji egyházmegyéből	9	egyház kért	4340 frtot.
2. Az alsóborsodi	4	»	» 1900 »
3. Az alsózempléni	11	»	» 6757 »
4. A felső borsodi	3	»	» 1150 »
5. A felsőzempléni	6	»	» 3150 »
6. A gömöri	5	»	» 3950 »
7. A tornai	5	»	» 1255 »
8. Az ungi	5	»	» 1700 »

Összesen 48 egyház 24,202 frtot.

Kértek a lelkészek, és pedig:

1. Az abaúji egyházmegyéből	2	lelkész	300 frtot.
2. Az alsóborsodi	—	»	» » » »
3. Az alsózempléni	5	»	» 1000 »
4. A felsőborsodi	6	»	» 880 »

Atvitel 13 » 2180 frtot.

	Áthozat	13 lelkész	2180 frtot.
5. A felsőzempléni	»	5	» 850 »
6. A gömöri	»	5	» 900 »
7. A tornai	»	4	» 800 »
8. Az ungi	»	5	» 1500 »
<hr/>			
	Összesen	32	» 6230 frtot.

II. Ajánltattak az egyházmegyék által:

1. Az abaúji egyházmegyéből	9	egyház	3890 frtra.
2. Az alsóborsodi	»	»	1450 »
3. Az alsózempléni	»	11	» 3364 »
4. A felsőborsodi	»	3	» 500 »
5. A felsőzempléni	»	6	» 2600 »
6. A gömöri	»	5	» 1250 »
7. A tornai	»	5	» 1000 »
8. Az ungi	»	5	» 500 »
<hr/>			
	Összesen	48	» 14,554 frtra.

Ajánltattak az egyházmegyék által:

1. Az abaúji egyházmegyéből	2	lelkész	300 frtra.
2. Az alsóborsodi	»	»	» » »
3. Az alsózempléni	»	5	» 600 »
4. A felsőborsodi	»	6	» 420 »
5. A felsőzempléni	»	5	» 750 »
6. A gömöri	»	5	» 700 »
7. A tornai	»	4	» 800 »
8. Az ungi	»	5	» 500 »
<hr/>			
	Összesen	32	» 4070 frtra.

A folyamodók kérvényeire egyházkerületi közgyűlésünk a következő határozatot hozta:

I. Abaúji egyházmegye.

1. *Abaúj-Kér.* Kevés népességére és szegénységére való tekintettel, ajánltatik 150 frtra.

Felső-Kázmárk. Összerogyással fenyegető egyházi épületei, főleg temploma javíthatása czéljából, 300 frtra ajánltatik.

Pamlény. Halaszthatatlanná vált építkezése végett, 200 frtra ajánltatik.

4. *Pusztafalu*. Megrepedezett temploma kőfalainak építése végett, 200 frtra ajánltatik.

5. *Abaúj-Szina*. Csekély népességére s új iskola építésére tekintettel, 300 frtra ajánltatik.

6. *Hernád-Szurdok*. A lakhatatlanokká vált egyházi épületek újból való felépítésére, 500 frtra ajánltatik.

7. *Szala*. Egyházi építkezése céljából, mint a multban sok áldozatot hozott lelkes kis egyház, 300 frtra ajánltatik.

8. *F.-Regmecz*. Új tanterem építése céljából, szegénységére való tekintettel, 100 frtra ajánltatik.

9. *Abaúj-Vajkócz*. Tűzvészéből származott adósságai törlesztése céljából, 150 frtra ajánltatik.

II. Alsóborsodi egyházmegye.

1. *Borsod-Harsány*. A nagy anyagi áldozatokat hozott, templomépítő egyház, 150 frtra melegen ajánltatik.

2. *Mályi* leányegyház szegénységére s a hívők csekély létszámára való tekintetből, 300 frtra ajánltatik templomjavítása céljaira.

3. *Zsércz*. Nagy összegbe kerülő lelkészlaka építése céljából, mint áldozatkész kis egyház, 500 frtra ajánltatik.

4. *Vatta*. Temploma kijavítása s új tornya építése céljából 500 frtra ajánltatik, mint törekvő, áldozatkész kis egyház.

III. Alsózempléni egyházmegye.

1. *Erdő-Horváti*. Az igen szegény anyagi viszonyok között élő egyház, lakhatatlanná vált épületeinek javítása céljából, 200 frtra ajánltatik.

2. *Karos* leányegyház. Mint elemi csapások miatt sok kárt szenvedett szegény, de jó igyekezetű egyház, 300 frtra ajánltatik.

3. *Király-Helmecz*. Mint többször tűzkára daczára sok áldozatot hozott, jó igyekezetű egyház, temploma és egyházi épületei újra építésére, 500 frt segélyre ajánltatik.

4. *Legyes-Bénye*. Rosszkarban levő egyházi épületeinek javítására, mint a philoxera-pusztítása által végtelen károkat szenvedett kis egyház, 200 frtra ajánltatik.

5. *Mád*. Templomépítésből származott adóssága törlesztésére, mint a philoxera által tetemes kárt szenvedett egyház, 100 frtra ajánltatik.

6. *Takta-Kenez*. Iskolaépítésre, mint szegénysorsú hívők-ből álló áldozatrakész egyház, 400 frtra ajánltatik.

7. *Tolcsva*. Leégett lelkészlaka felépítése céljából, a teljesen elnéptelenedett, filoxera-pusztított egyház, 400 forintra igen melegen ajánltatik.

8. *B.-Szentes*. A történelmi műbecscsel bíró s összeomlással fenyegető temploma kijavítása céljából, 300 forintra ajánltatik.

9. *Szerencs*. Iskolaépítésből származott adóssága törlesztetésére, mint törekvő és a filoxera-pusztítás által nagyon károsult egyház, 200 frtra ajánltatik.

10. *Vámos-Ujfalu*. Mint csekély népességű s többször elemi csapással látogatott szegény egyház, 200 forintra ajánltatik.

11. *Véke*. Hatóságilag bezárt iskolája újbóli építésére, 300 frtra melegen ajánltatik.

IV. Felsőborsodi egyházmegye.

1. *Bábony*. Mint legközelebb nagy tűzkárt szenvedett egyház, 200 frtra ajánltatik.

2. *Berente*. A rendkívül megfogyott lélekszámra és a filoxera-pusztítás miatt előállott szegénységre való tekintetből, 100 frtra ajánltatik.

3. *Ládbesenyo*. Összeroskadófélben levő temploma és egyházi épületei kijavíthatása céljából, 200 frtra ajánltatik.

V. Felsőzempléni egyházmegye.

1. *Imreg* leányegyház. Megrongált állapotban levő temploma kijavíthatása céljából, 300 frtra ajánltatik.

2. *Gálszécs*. Lelkészlak és templomépítésből származott adóssága törlesztése céljából, 300 frtra ajánltatik.

3. *Hardicsa*. Adóssága törlesztésére, mely temploma leégéséből származott, 150 frtra ajánltatik.

4. *Szőlöske*. Hatóságilag bezárt temploma építésére, 500 frt segélyre ajánltatik.

5. *Szürnyeg* leányegyház, templomépítésből származott s még tetemes adóssága törlesztetésére, 200 forintra ajánltatik.

6. *Zemplén*. Templomépítésből származott adósságai törlesztetése céljából, 400 forint segélyre ajánltatik.

VI. Gömöri egyházmegye.

1. *Alsó-Szuha*. Roskadozó temploma és iskolája rendbehozása céljából 200 frt segélyre ajánltatik.
2. *Beje*. A hívek csekély számára s áldozatkészségére való tekintettel, egyházi épületeinek építése céljából, 300 frt segélyre ajánltatik.
3. *Feled*. Ötezer forintba került új iskolája építéséből származott adóssága törleszthetésére 300 forintra ajánltatik.
4. *Gicze*. Építkezéseire s adósságára tekintettel, mint elszegényedett egyház, 300 forintra ajánltatik.
5. *Szentkirály*. Temploma javítására, mint néptelen és szegény egyház 150 frt segélyre ajánltatik.

VII. Tornai egyházmegye.

1. *Komjáthi*. A hívők csekély számára, szegénységére va ó tekintetből, egyházi építkezésekre 200 forintra ajánltatik.
2. *Kánó*. Roskadozó temploma kijavíthatása céljából, 200 frtra ajánltatik.
3. *Szögliget*. Temploma építésére 200 frtra ajánltatik.
4. *Zsarnó*. Megrongált egyházi épületei kijavíthatása céljából, szegénységére való tekintettel, ajánltatik 200 frtra.
5. *Varbócz*. Filoxera-vész sújtott állapotára való tekintetből, adósságai törlesztése céljából, 100 frtra ajánltatik.

VIII. Ungi egyházmegye.

1. *Ptruksa* leányegyház, rongált temploma s tanító laka kijavíthatása céljából, 300 frtra ajánltatik.
2. *Viszoka* társegyház, új iskolaépítésre 500 forintra ajánltatik.
3. *Nyarád*. Új paplak építésre, 200 frtra ajánltatik.
4. *Pinkócz*. Iskolaépületei javítására, 100 forintra ajánltatik.
5. *Nagy-Szelmencz*. Temploma javítására, 100 forintra ajánltatik.

A lelkészek kérvényei.

I. Abaúji egyházmegye.

1. *Nagy Gábor* nyug. lelkész Nádasd. Mint 83 éves, szélhűdés miatt hivatalképtelen nyug. lelkész, 150 frtra melegen ajánltatik.

2. *Kövér József* kupai lelkész, mint 86 éves, tehetetlen, nyugalmazott lelkész 150 frtra melegen ajánltatik.

II. Alsózempléni egyházmegye.

1. *Bodnár Lajos* sóstófalvi előkönyörgő; tűzvész által történt nagymérvű megkárosodására való tekintetből 100 frt segélyre melegen ajánltatik.

2. *Kovács János* vámosujfalusi lelkésztanító, tekintettel az őt nem régen ért csapásokra s agg korára, 100 frt segélyre ajánltatik.

3. *Pálóczy József*, h.-mádi lelkész, mint a filloxera pusztítás miatt elvándorolt lakosok által elhagyott egyház igen aggasztó viszonyok között levő lelkésze 100 frtra ajánltatik.

4. *Réthy Pál* golopi lelkész, nagy családjára és végtelen csekély jövedelmére való tekintetből 100 frtra igen melegen ajánltatik.

5. *Sallay Sándor* erdőhorvátii lelkész, nagyon csekély jövedelmére, népes családjára és folytonos szembetegségére való tekintetből 100 frt állandó segélyre igen melegen ajánltatik.

III. Felsőborsodi egyházmegye.

1. *Demeter János* martonyii lelkész a folyó év június 15-én pusztított jégvihar által szenvedett valóban nagy kárára való tekintetből 100 frt segélyre melegen ajánltatik.

2. *Elek József* bábonyi lelkész, a folyó év augusztus 22-én történt tűzvész által való nagymérvű károsodására tekintve, 100 frtra ajánltatik.

3. *Eperjessy Ferenc* mályinkai lelkész, családja tagjainak betegeskedése és elhalálzásából származott adósságai törlesztésére 80 frt segélyre ajánltatik.

4. *Némedi József* dédesi lelkész, népes családjára és tűzkáraitra való tekintetből 80 frt segélyre ajánltatik.

5. *Rácz Endre* tardonai lelkész, öreg korára s szegénységére való tekintetből 80 frtra ajánltatik.

IV. Felsőzempléni egyházmegye.

1. *Erdélyi Sándor* magyar-jesztrebi lelkész, nyomasztó anyagi helyzetére, nagy családjára való tekintetből, 100 frtra ajánltatik.

2. *Hajzer Endre* hardicsai lelkész, többnemű káraitra való tekintetből 150 frt segélyre ajánltatik.

25

3. *Kálniczky János* mihalyii lelkész, csekély fizetésére és egyházmegyéjében viselt esperességi díszes hivatala teendőiben kifejtett munkásságára s érdemeire való tekintetből 150 frtra ajánltatik.

4. *Molnár István* lasztóczi lelkész, nem rég átszenvedett nagy betegségeből származott költségeire, s beteges agg korára való tekintetből 100 frt segélyre ajánltatik.

5. *Szeghő Béni* zempléni lelkész, soknemű kárait tekintettel 200 frt segélyre ajánltatik.

V. Gömöri egyházmegye.

1. *Bartók János* g.-kisfaludi lelkész, mint irodalmilag is működött s szegénységgel küzdő jeles lelkész 100 frtra ajánltatik.

2. *Keresztúry Károly* szuhafői lelkész, csekély jövedelmére s az őt ért csapásokra való tekintetből 100 frtra ajánltatik.

3. *Kis Károly* runyai lelkész, családi szomorú körülményeire s az őt ért csapásokra való tekintetből 100 frtra ajánltatik.

4. *Sághy Sándor* bejei lelkész, csekély jövedelmére és számos tagú családjára való tekintetből 100 frtra ajánltatik.

5. *Vajányi János* páskaházai lévita, csekély fizetésére és számos tagból álló családjára való tekintetből 100 frtra ajánltatik.

VI. Tornai egyházmegye.

1. *Imre István* szinpetrii lelkész, csekély fizetése s elaggott korára való tekintetből 100 frtra ajánltatik.

2. *Kaposy György* jablonczai lelkész csekély jövedelmére s az egyházi közügyek terén szerzett érdemei elismeréseül 150 frtra ajánltatik.

3. *Péter József* sz.-ardói lelkész, csekély jövedelmére, s igen népes családjára való tekintetből 200 frtra ajánltatik.

2. *Ragályi Géza* szádellői lelkész, csekély jövedelmére, s igen népes családjára való tekintetből 200 frtra ajánltatik.

VII. Ungi egyházmegye.

1. *Benedek János* f. reviscsei lelkész, számos tagú családjára s öreg korára és adósságaira való tekintettel 100 frtra ajánltatik.

2. *Pazar József* nagyszelmenczi lelkész, mint súlyos beteg, nagy nyomorban levő szolgálattehetetlen lelkész 200 frtra ajánltatik.

3. *Ráskay Endre* vajkóczi lelkész, mint 87 éves agg, családi bajokkal küzdő, kevés fizetésű lelkész 100 frtra ajánlatik.

4. *Id. Szakal István* n. szeretvai lelkész csekély jövedelmére és betegeskedésére való tekintetből 100 frtra ajánlatik.

17. Az ungi, a.-borsodi és tornai egyházmegyék folyó évi őszi közgyűléseiből a következő tanítói változások terjesztetnek fel;

a) Az ungi egyházmegyében a jenkei egyházba *Szabó Béla* rendes tanítóvá;

b) Az alsóborsodi egyházmegyében az átányi egyházba *Szigeti Ferencz* és a hevesibe *Gecse Andor* rendes tanítókká;

c) A tornai egyházmegyében a szőlős ardói egyházba *Vinis Vilmos*, a teresztenei egyházba *Kecskeméti Zsigmond* ideiglenes tanítókká alkalmaztattak, illetőleg megerősítettek.

Tudomásul szolgál.

18. Olvastatott az abaúji egyházmegye Gönczön, folyó évi augusztus 23—24-én tartott közgyűlése jegyzőkönyvének 13. sz. határozata, melyben jelenti, hogy *Putnokny Ákos*, h.-büdi lakos, a h.-büdi lelkész, *Idrányi Ferencz* ellen felsorolt többnemű vádja mellett, a h.-büdi ev. ref. iskolának községivé átalakítását kérte a nagymélt. vallás- és közoktatásügyi miniszteriumtól és kérvénye a véleményadás végett püspöki hivatalunk útján az egyházmegyéhez küldetvén le, kimondja, hogy a *Putnokny Ákos* által felsorolt vádak felett már múlt évi közgyűlésben határozván, jelenleg újabb határozat hozatalának szükségét nem látja; a mi pedig az ev. ref. iskolának községivé való átváltoztatását illeti, az egyházmegye kezdeményező szerepét nem vállal és egy ilyen terv iránti véleményét is csak akkorra tartja fenn, ha az ev. ref. egyházközség a polgári községgel egyetértve kezdené meg a terv kivitelét.

Közgyűlésünk, minthogy a h.-büdi tanítói állomás javadalma a múlt évben szeptember 20—21-én Miskolczon tartott közgyűlésünkben megerősített díjlevél szerint semmi okot nem lát arra nézve, hogy felekezeti iskolánknak községi jellegűvé változtatása céljából lépések tétessenek, ennélfogva az abaúji egyházmegyének e tárgyban hozott határozatát helyben hagyja.

19. Az abaúji egyházmegye folyó évi őszi közgyűlésének 4—5. számú jegyzőkönyvi pontjában *Oláh Péternek* egyházmegyei főjegyzővé és *Újj Józsefnek* aljegyzővé választását, az ungi egyház-

megye szintén folyó évi őszi közgyűléséből *Hegedűs Sámuelnek* egyházmegyei tanácsbíróvá választatását tudatja.

Tudomásúl vétetik.

20. Az abauji egyházmegye folyó évi őszi közgyűlésének 8. számú jegyzőkönyvi pontjában jelenti, hogy *Révész Kálmán* kassai és *Kovács István* baktai megválasztott s hivatalukban megerősített lelkészek új állomásukat elfoglalták.

Tudomásúl vétetik.

21. Az alsózempléni egyházmegye folyó évi augusztus 30—31 napjain Sárospatakon tartott közgyűléséből pártolólág terjeszti fel *Ölbey János* volt ricsei lelkész özvegyének és *Pataki Sándor* volt ricsei, jelenleg Kis-Rozvágyon lakó nyugalmazott tanítónak kegyelmi kérvényeit, melyekben a folyó évi május 3-án Miskolczon tartott egyházkerületi közgyűlés 11. számú jegyzőkönyvi pontjában, egyfelől a ricsei ev. ref. egyházközség, másfelől az özvegy lelkészné és tanító között fennforgott erdőügyben hozott végérvényes egyházkerületi határozat ellenében kegyelemből perújítás megengedését kéri, hogy ezen az alapon az eljáró alsózempléni egyházmegye új nyomozatot tarthasson és nekik módot nyújtson arra, hogy az ő igazságukat kimutató és eddig hiányzott bizonyítékokat előterjeszthessék.

Egyházkerületi közgyűlésünk, bár a jelenleg életben levő egyházi törvényeink között a közigazgatási peres ügyekre nézve perújítást engedélyező törvény nincsen, a folyamodók előtt nem akarja elzárni azon utat, melyen állítólagos jogaikat és igazságukat bebizonyíthatni vélik, azért a perújítást kegyelemből és kivételesen megengedi és az ügyiratokat a további eljárás megindítása céljából az alsózempléni egyházmegyéhez visszatétetni határozza.

22. Az alsózempléni egyházmegye folyó évi augusztus 30—31-én Sárospatakon tartott közgyűlésének 17. sz. jegyzőkönyvi pontjában jelenti, hogy a tolcsvai egyház még esetleges affliáltatás mellett sem képes önálló lévitái, illetőleg tanítói állomást fentartani, s nehéz helyzetén csak is állami iskola mielőbbi felállítása által lehet segíteni, kéri egyházkerületünket ez ügyben való közreműködésre.

Közgyűlésünk e felterjesztésből és az illető egyházmegye képviselőinek szóbeli felvilágosításából meggyőződván arról, hogy a filloxera pusztítása miatt teljesen elszegényedett s iskola fentartásra képtelenné lett tolcsvai hitsorsosaink azon sajnos helyzetnek

néznek elébe, hogy gyermekeik végkép meg lesznek fosztva a nevelés áldásától: az egyházmegyei előterjesztést azon kéréssel ajánlja a nagymélt. vall. és közokt. minisztérium figyelmébe, hogy Tolcsván állami iskola létesítése végett intézkedni szíveskedjék.

23. Az alsó-zempléni egyházmegye folyó évi őszi gyűlésének 47. sz. jegyzőkönyvi pontjával Sallai Sándor népes családú s szem-betegséggel küzdő erdő-horvátii lelkésztanítót 50 frt állandó segélyre ajánlja.

Tekintve folyamodó súlyos helyzetét, részére azon 50 frt évi segély, melyet eddig *Székely László* volt leányvári előkönyörgő élvezett — kiutalványoztatik.

24. Az alsó-zempléni egyházmegye folyó évi augusztus 30 — 31-én tartott közgyűlésének 9. sz. jegyzőkönyvi pontjával a visi egyház lelkészi és az ondi egyház tanítói díjleveleit 3—3 példányban felterjeszti megerősítés végett.

Megerősítettnek.

25. Olvastatott az alsózempléni egyházmegyei közgyűlésnek 1892. évi augusztus 30 án 33. szám alatt kelt határozata, mely mellett a hernád-németii ref. egyház által kötött és bemutatott ideiglenes adásvételi szerződést megerősítésre ajánlva felterjeszti.

A mennyiben az egyházközség presbyteriuma által beadott kérvényből, valamint az egyházmegye határozatából kitűnik, hogy a *gróf Zichy Jakobinától* vásárolni szándékolt belsőség az állandósítani óhajtott tanítói állás rendszeresítése céljából szükséges, ez okból a közgyűlés elvben megengedi a h.-németii községben 83. 84. ö. i. szám alatt lévő ház és belsőség megvételét, utasítja azonban az egyházközség gondnokát, hogy a megkötendő végleges adásvételi szerződést annak idején megerősítés végett bemutassa.

26. Olvastatott az alsózempléni ev. ref. egyházmegyének 1892. évi augusztus 30 és 31-ik napjain kelt 32. sz. határozata, mely mellett a h.-mádi egyháznak ingatlan vételére vonatkozó kérvényét pártolólág felterjeszti.

A felterjesztett kérvény s az annak mellékletét képező presbyteriumi jegyzőkönyvből közgyűlésünk igazolva látja, hogy a jóváhagyásra ajánlott vételi jogügylet által a *Szentmiklósy Simonné* szül. Hubay

Borbála hagyományát képező 1396 frt 25 kr tőkepénz ingatlan vételébe előnyösen s olyként leendő befektetve, miszerint a hagyományozó akaratának is elégtétetik.

A miért is, midőn a Zomboron 1892. évi június 9-ik napján *Somogyi József* mint eladó és a h.-mádi ev. ref. egyház előljárósága, mint vevő között kötött azon szerződést, mely szerint a h.-mádi ev. ref. egyház a zombori 448. számú telekjegyzőkönyvben 761 helyrajzi szám alatt foglalt birtokrészletet 1800 frt vételárért tulajdonjoggal megvásárolta, egyházkerületünk a vevő h.-mádi ev. ref. egyház részéről jóváhagyja és megerősíti, egyidejűleg felkéri és megbízza a főtisztelendő és méltóságos püspök urat, hogy ezen szerződésre a megerősítési záradékot reá vezetni szíveskedjék.

Egyszersmind pedig utasíttatik a h.-mádi ev. ref. egyház előljárósága, hogy a megvásárolt ingatlan birtok jövedelmének felhasználásánál a presbyterium 1892 évi június 5-én 2. p. alatt hozott határozatához szorosan alkalmazkodjék.

27. Az alsóborsodi egyházmegye esperese: *Bornemisza József* jelenti, hogy *Józan József* csáthi tanító ellen hivatalból indított fegyelmi ügy tárgyalanná vált.

Tudomásul vététt.

28. Tárgyalás alá vététt az a.-borsodi ev. ref. egyházmegyének 1892. évi szeptember 1-ső napján 4 és 5 szám alatt kelt határozata, a miskolci ev. ref. egyházközség által vásárolt háztelek és az építkezési költségek részbeni pótlására szükségelt 6000 frt kölcsön ügyében.

Egyházkerületünk figyelembe véve azon igazolt körülményt, hogy a miskolci ref. egyház beltelkének szomszédságában fekvő *Dr Csáthy Szabó István* tulajdonát képező belhelynek megvétele s az eredetileg meghatározott építkezési tervnek módosítása, az egyházra nézve kétségtelen anyagi előnyökkel jár, ez okból egyrészt a Miskolczon, 1892 évi július hó 16-ik napján a *Dr Csáthy Szabó István* mint eladó és a miskolci ev. ref. egyház gondnoka mint vevő között kötött azon adásvételi szerződést, mely szerint a miskolci ev. ref. egyház a miskolci

3747 számú telekjegyzőkönyvben 1420 helyrajzi szám alatt foglalt birtokrészletet 4000 frt vételárért tulajdonjoggal megvásárolta, a vevő miskolci ev. ref. egyház részéről jóváhagyja és megerősíti; másrészt pedig megadja az engedélyt arra is, hogy a vételár és építkezési költségtöbblet fedezésére szükséges 6000 frt összeget a miskolci ev. ref. egyház kölcsönfelvétele által szerezzék meg.

Az adásvételi szerződésnek a megerősítési záradékkal leendő ellátására a főtisztelendő és méltóságos püspök úr bizatik meg és kéretik fel.

Egyidejűleg utasítatik a miskolci ev. ref. egyház előljárósága, hogy a felépítendő ház jövedelmét első sorban az engedélyezett 6000 frt kölcsöntőke törlesztésére, ennek lefizetése után pedig az igénybe vett egyházi tőkepénzek helyreállítására fordítsa.

29. A rudabányai ev. ref. egyház néhány tagja, névszerint *Veres Gergely László* és társai, lelkészek *Antal György* és volt gondnokuk *Pap János* ellen 19 pontból álló vádlevelet adtak be, a felső borsodi egyházmegye elnökségéhez, a mely az ügyet küldöttség által megvizsgáltatván, a lelkészt és volt gondnokot a vádak legnagyobb része alól felmentette ugyan, de mivel némely mulasztást mégis csak talált, egyes esetekben mindkettőjük eljárása felett roszzsalását fejezte ki. Ezen határozat ellen a vádlók felebbezést jelentettek be.

Egyházkerületi közgyűlésünk, minthogy a vádlevélben oly vétségek soroltatnak el a lelkész és volt gondnok ellen, melyeknek megítélése fegyelmi úton dönthető el; a felsőborsodi egyházmegyének e tárgyban folyó év szeptember 6-án Nagy-Barczán tartott közgyűlésében közigazgatási úton hozott fentebbi határozatát ezennel megsemmisíti és az iratok visszacsatolása mellett útasítja az egyházmegyét, hogy ezen ügy elintézésére a szabályszerű fegyelmi eljárást indítsa meg.

30. A felsőborsodi egyházmegye folyó év szeptember 6--7 napjain N.-Barczán tartott közgyűlése 20. sz. jegyzőkönyvi pontjában *Debreczeni Gábor* f. nyárádi lelkész jelentése folytán azon vallásügyi ügyet terjeszti fel, mely szerint *Novák Károly* f. nyárádi rom. kath. lelkész, *Sztári István* rom. kath. és *Hamara Juliánna* ev. ref. vallású szülék leány gyermekét megkeresztelvén beanyaköny-

vezte, s az anyakönyvi kivonatot felhívásra sem küldötte át. Bepanaszolás folytán az edelényi főszolgabírói hivatal 50 frt pénzbírság fizetésére és a kivonat megküldésére kötelezte a nevezett plebánust. Ez ítélet fölebbeztetvén, a másodfokú hatóság, az ítélet többi részének jóváhagyásával, a pénzbírságot 10 frtra szállította le. Majd újabb felebbezés folytán a belügyminisztérium az alispán ítéletét, a bírságra vonatkozó részében jóváhagyta; de a kivonat átküldésére vonatkozó — tehát fontosabb — részében megsemmisítette, azon megokolással, hogy az kihágási büntető törvény alá nem tartozván, kihágási bíróság által nem tárgyalható. Ezen panasz előterjesztése mellett a nevezett egyházmegye egyházkerületünket kéri a további eljárásra s megfelelő intézkedésre.

Közgyűlésünk e vallássérelmi ügyet az egyetemes conventhez terjeszti fel, kérvén, hogy ennek orvoslása és általában interconfessionalis törvényeink megtartása iránt a kellő lépéseket megtenni méltóztassék.

31. A felsőborsodi egyházmegye folyó év szeptember 6—7 napján tartott közgyűlése 27. sz. jegyzőkönyvi pontjában *Lesko László* berentei lelkészt, jövedelmének feljavítása végett 3000 frt tőkés segélyre első sürgősségi sorrendben ajánlja.

A kérvény az egyetemes conventhez ajánlással felterjesztetik.

32. Ugyanazon egyházmegye ugyanazon közgyűlése jegyzőkönyvének 33-ik pontjában a parasznyai egyházat épületeinek rendbehozása céljából az egyházkerület valamelyik pénztárából adandó 200 frt segélyre ajánlja.

Figyelembevétel s lehető elintézés céljából a felterjesztő egyházmegye segélyosztó-bizottságához át-tétetik.

33 Olvastatott a felső-borsodi ev. ref. egyházmegyei közgyűlésnek, 1892 évi szeptember 4-ik napján, 51 szám alatt kelt határozata, mely mellett a bánfalvi ev. ref. egyházközség által kötött adás-vételi szerződést jóváhagyás céljából pártolólág felterjeszti.

Egyházkerületünk úgy a kérvényben előadott indokok, valamint az egyházmegye határozatából meggyőződván a bánfalvi ref. egyház által célzott birtok-eladás előnyös voltáról, ez okból az egyrészt a bánfalvi ev. ref. egyházközség gondnoka mint birtokeladó, másrésztől *Zsupányi Lajos és társai* mint birtokvevők között Bánfalván 1892 évi augusz-

tus 31-én kötött azon adásvételi szerződés, mely szerint a bánfalvi 275 és 293 számú telekjegyzőkönyvben foglalt ingatlanok 648 frt vételárért eladattak, a bánfalvi ev. ref. egyház részéről ezennel jóváhagyatik és megerősítetik, felkérve és megbízván a főtisztelendő és méltóságos püspök úr, hogy az ily értelmű jóváhagyási záradékot az eredeti adás vételi szerződésre reá vezetni szíveskedjék.

34. Olvastatott a felső-borsodi ev. ref. egyházmegye közgyűlésének 1892 évi szeptember hó 6 és 7-ik napjain 30 szám alatt kelt határozata, mely mellett a parasznjai ev. ref. egyháznak a magy. kir. államvasutak és a diósgyőri m. kir. vas-aczélgyár igazgatóságával kötött pótszerződését jóváhagyás végett pártolólág felterjeszti.

Egyházkerületi közgyűlésünk a Parasznyán 1892 évi július hóban egyrészt a m. kir. államvasutak és a diósgyőri m. kir. vas-aczél gyár igazgatósága, másrészt pedig a parasznjai volt úrbéreses és birtokosok között kötött azon pótszerződést, mely szerint a vasúti és vasgyár igazgatóság a volt úrbéreses tulajdonát képező földbirtok alatt lévő barnaszén kiaknázása céljából bánya telkek adományozásának kérelmezésére feljogosítatik, s melynek értelmében az adományozandó bányatelkek tulajdonjoga a volt úrbéres birtokosok, a barna szén kiaknázási joga pedig 1907. évi szeptember 16 ig a m. kir. államvasutak és a diósgyőri m. kir. vasaczelgyár részére biztosítatik, a parasznjai ev. ref. egyház, mint egyik volt úrbéri birtok tulajdonosa részéről ezennel jóváhagyja és megerősíti, felkérve és megbízván a főtisztelendő és méltóságos püspök urat arra, hogy a bemutatandó eredeti pótszerződést a jóváhagyási záradékkal ellátni szíveskedjék.

Ezen intézkedés indokát abban találja, mivel úgy az ügyiratok, mint az egyházmegye határozatából kitűnik, hogy a beterjesztett pótszerződés a nevezett érdekelt felek között az 1882. évi május hó 30-ik napján kötött egyezés, az 1883. évi november 30-án létesült szerződés és az 1891. évi szeptember 8-án felvett jegyzőkönyvben foglalt megállapodásokat a parasznjai ev. ref. egyház részére előnyösen szabályozza.

Miről a diósgyőri m. kir. vasaczelgyár igazgatósága annak közlésével értesítetik, hogy az eredeti pótszerződés záradékolás végett a püspöki hivatalnál lesz bemutatandó.

35. Olvastatott a felsőborsodi ev. ref. egyházmegye közgyűlésének 1892. évi szeptember 6-ik napján 31. szám alatt kelt határozata, mely mellett a varbói ref. egyháznak a m. kir. államvasútak és a diósgyőri m. kir. vasaczelgyár igazgatóságával kötött egyezményét másolatban jóváhagyás végett pártolólág felterjeszti

Egyházkerületi közgyűlésük, a Varbón 1892. évi augusztus 7-én egyrészt a m. kir. államvasútak és a diósgyőri m. kir. vasaczelgyár igazgatósága, mint vevő, másrészt Varbó község közbirtokossága és földtulajdonosai mint eladók között azon egyezményt, mely szerint a Varbó községben létező külbirtokokat képező földterületek alatt létező ásványszén kiaknázási jog 40,000 frt vételárért örök időkre eladatott, a varbói ev. ref. egyház, mint egyik birtokos részéről ezennel jóváhagyja és megerősíti, felkérván és megbízván a főtisztelendő és méltóságos püspök urat arra, hogy a bemutatandó eredeti egyezményt a jóváhagyási záradékkal ellátni szíveskedjék.

Jóvá volt hagyandó ezen egyezmény s illetve az abban foglalt eladási jogügylet azért, mivel úgy az egyház által beadott kérvény és annak mellékletei, valamint az egyházmegye határozatából megállapítható, hogy a czélzott eladási jogügylet az eladó közbirtokosság s azok között az egyház érdekeire is előnyösen megkötötnnek tekinthető.

Miről a diósgyőri m. kir. vasaczelgyár igazgatósága annak közlésével értesítetik, hogy az eredeti egyezmény záradékolás végett a püspöki hivatalnál lesz bemutatandó.

36. A felsőborsodi egyházmegye pártolólág terjeszti fel *Csabay Lajos*, zilizi nyugalmazott tanítónak folyamodványát, a melyben kéri, hogy a papi özvegy-árvatárba 44 év óta befizetett részvénydíjösszeg részére visszafizetessék.

Folyamodó kérelme megadatik.

37. A felsőzempléni egyházmegye folyó évi augusztus 23-án, Csernahón tartott közgyűlésének 6. számú jegyzőkönyvi pontjában

tudatja, hogy az egyházmegye részéről, az egyházkerületi tanügyi bizottság tagjává *Gyarmathy Soma*, egyházmegyei főjegyző választott meg.

Tudomásul vétetik.

38. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlésének 4 számú jegyzőkönyvi pontjában tudatja, hogy a néhai *Böszörményi Károly* halálával megüresült egyházmegyei pénztárnoki és dékáni állásra, *Gyarmathy Soma* főjegyzőt választotta meg.

Tudomásul szolgál.

39. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlésének 20. számú jegyzőkönyvi pontjában, ajánlólag terjeszti fel a kisazari egyház kérelmét, a melyben a tanítói fizetés emelése céljából 50 frt évi állandó segélyt kér.

Egyházkerületünk be akarván várni az országos törvényhozásnak ez irányban teendő intézkedését, a folyamodó egyház kérelmét ez idő szerint nem teljesíti.

40. A tornai egyházmegye folyó évi őszi közgyűlése jegyzőkönyvének 27. sz. pontjában a szádellői egyházat 4000 frt tőkéssegélyre ajánlja; az évi $1\frac{1}{2}\%$ fizetésére a nevezett egyház hívei ajánlkoznak.

A kérvényhez szabályszerű jelentő ív nem lévén mellékelve, e hiány pótlása végett az egyházmegyehez visszatétetik; kellő felszerelés után a kérvény a conventhez fel fog terjesztetni.

41. Ugyanazon egyházmegye, ugyanazon közgyűlése 18. számú jegyzőkönyvi kivonatával a színi lelkészi és teresztenei tanítói díjleveleket terjeszti fel megerősítés végett.

Megerősíttetnek, azon megjegyzéssel, hogy a mindkét díjlevélben jelzett fa-fizetés folyó évi tavaszi közgyűlésünk 71. számú határozata értelmében »métérekben« szolgáltassák ki.

42. A tornai egyházmegye folyó évi augusztus 22. Szádellőn tartott közgyűlésének 39. számú jegyzőkönyvi pontjában tudatja, hogy *Kovács Endre*, színi rendes lelkészül megerősíttetett.

Tudomásul szolgál.

43. *Laky József* ungvári ref. tanító az ungi egyházmegye előtt azon panaszt emelte, hogy az ungvári egyház, a néhai *özv. Dio-*

szeghy Dánielné hagyatékából oly föltétellel reájutott házjövdelméből, hogy annak fele az ungvári ref. lelkészt, negyede az egyházat, negyede pedig az éneklész-orgonászt illesse, az őt megillető 62 frt 50 krt, 17 év óta sohasem adta ki neki, kéri azért az egyházmegyét, hogy utasítsa az ungvári egyházat, hogy ezen elvont 62 frt 50 krt neki kamataival együtt fizesse ki. Az ungi egyházmegye ezen ügyet küldöttség által megvizsgáltatván, a beadott jelentés alapján, folyó év szeptember 1-én Gálócsban tartott közgyűlésében azon határozatot hozta, hogy az ungvári egyház *Laky József* tanítónak az őt évenként megillető alapítványi jövdelmet 62 frt 50 krt, a múltra nézve a panasz idejétől kifizetni köteles; jövőre nézve pedig rendszeren a jövdelem befolyta után azonnal tartozik annak kifizetését teljesíteni. Ezen határozat ellen mind *Laky József*, mint az ungvári egyház képviselőjében *Novák Lajos* lelkész és *Horváth Dezső* fő gondnok felebbezési kérvényt adtak be egyházkerületi közgyűlésünkhöz.

Közgyűlésünk, hogy az ügy érdemleges elbírálásába bocsátkozhassék, visszateszi az ügyet az ungi egyházmegyéhez azon utasítással, hogy az említett néhai hagyományozó végrendeletének másolatával szerelje fel és jövő évi tavaszi közgyűlésünk elé terjessze.

44. Az ungi egyházmegye folyó év szeptember 1. napján Gálócsban tartott közgyűléséből a csicseri, vajáni, kis-geőczi, cseppelyi, jenkei, pályini, nagy-szeretvai, szelmenczi és vajkóczi egyházaknak a pénzügyminisztériumhoz intézett kérvényeit terjeszti fel, melyekben ezen egyházak különböző összegű regale kártalanítási kötményezett kötvényeik kifizetését, vagy forgalomképes értékpapirokkal leendő kicserélését kérelmezik.

Az ungi egyházmegye indokolt véleménye folytán kitűnvn, hogy a csicseri egyház 207 frt 64 kr, a vajáni egyház 192 frt 12 kr, a k.-geőczi egyház 600 frt, a cseppelyi egyház 300 frt, a jenkei egyház 50 frt, a pályini egyház 200 frt, és a n.-szeretvai egyház 199 frt 79 kr értékű kártalanítási illetményeiket kicserélés útján hasznosabban értékesíthetik: egyházkerületi közgyűlésünk megengedi ezen egyházak kötményezett kötvényeinek forgalomképes értékpapirokkal leendő kicserélését, s kérvényeiket pártolva terjeszti fel a nagy. mélt. pénzügyminisztériumhoz. A n.-szelmenczi és vajkóczi egyházak kérvényei azonban — az egyházmegye ajánlatával nem levén

támogatva — az illető egyházak előjáróságának visszaküldetnek.

45. Az ungi egyházmegye folyó év szeptember 1. napján tartott közgyűléséből *Oremus Dániel* n.-dobronyi lelkész s egyházmegyei tanácsbíró halálát tudatja.

Egyházkerületünk ezen buzgó lelkipásztornak s az egyházi közügy hű munkásának elhunytát fájdalommal tudomásul veszi.

46. Olvastatott a sárospataki főiskolai igazgató-tanács folyó év szeptember 19-én tartott rendkívüli ülése jegyzőkönyvének 3-ik pontja, melyben előadja, miszerint helyesnek és czélszerűnek tartja, hogy most, midőn a kamatláb fokról-fokra alább száll, ennél fogva a földbirtok értéke napról-napra emelkedik, a főiskola részére ingatlan birtok vásároltassék. Ezen birtok vásárlása, tekintettel a főiskola jövőjére és jelen igen nagy mértékben felszaporodott szükségleteire. a Vay-Mocsáry alapítvány hozzájárulásával oly módon óhajtja megvalósítani, hogy a megszerzendő birtok vételére ezen ingatlanra és a főiskola egyéb vagyonára felveendő törlesztési kölcsönnel fedeztessék. A kölcsönnek folytonos törlesztését és kamatait, ha az a birtok évi jövedelméből ki nem telnék, a Vay-Mocsáry alapítvány a jelenleg is tőkésítésre rendelt évi jövedelméből fedezze, így a tőkésítés helyett és mellett ezen ingatlan bizonyos idő múlva az alapítvány tulajdonává váljék; azon esetleges jövedelem többlet, vagy nyereség, mely a birtok évi jövedelméből a törlesztés és kamatfizetés utáni év múlva remélhetőleg előáll, a főiskola szükségeinek fedezésére fordíttassék.

Mint hogy közgyűlésünk már több év előtt felhatalmazta a sárospataki főiskola igazgató tanácsát, hogy ha alkalmas és előnyös vételű birtok kínálkozik, azt a főiskolai tőkék felhasználásával, egyházkerületi jóváhagyás mellett, megvehesse: e tárgyban jelenleg újabb határozatot hozni nem látja szükségesnek, hanem mivel a főiskola részére tervbe vett birtokvétel a Vay-Mocsáry alapítvány hozzájárulásával czéloztatik megvalósíttatni: *Kun Bertalan* püspök és br. *Vay Béla* gondnok elnöksége mellett *Bornemisza József*, *Fejes István*, *Dókus Gyula*, *Lengyel Sámuel*, *Ragályi Béla*, *Meczner Béla*, *Bizony Ákos*, és *Debreczeni Bertalan* tagokból álló bizottságot nevezi ki azon czélból, hogy a Vay-Mocsáry alapítvány alapító levelét behatóan tanulmányozván: az alapítványi összegek ily módon való

felhasználhatásának lehető, vagy nem lehető voltát állapítsa meg, és ha az alapítvány természetével összeegyeztethetőnek találja, az esetleg megvételre ajánlandó birtokok megtekintését *Meczner Béla*, *Ragályi Béla* és *Debreczeni Bertalan* tagokból álló szűkebb körű bizottsága által eszközöltesse és ezeknek jelentése alapján a birtokvásárlás ügyét lehetőleg a leg-rövidebb idő alatt készítse elő teljesen arra, hogy az e végett esetleg a szükséghez képest összehívandó rendkívüli egyházkerületi közgyűlésben ezen birtokvásárlási ügy végleges befejezést nyerhessen.

47. Olvastatott a sárospataki ev. ref. főiskolai igazgató-tanácsnak 1892. évi szeptember hó 7-én 26 pont alatt hozott határozata a Balkány-Perked-pusztai 2. számú telekkönyvben 78 helyrajzi szám alatt foglalt s a főiskola tulajdonát képező birtokrészlet eladása ügyében.

Az igazgató-tanács által felhozott indokok alapján egyházkerületünk a jelzett ingatlanok e'adásához elvben hozzájárul ugyan, az eladás feltételei felett azonban csak akkor fog határozni, ha a legelőnyösebb ajánlatot tevővel megkötendő szerződés felterjesztetik

48. Olvastatott a sárospataki ev. ref. főiskola igazgató-tanácsának 1892. évi szeptember hó 7-én 25 pont alatt hozott határozata, mely mellett a *Fodor István* és nejevel kötött adás-vételi szerződést megerősítés végett felterjeszti.

Mint hogy a bemutatott, Sárospatakon, 1892. évi június 20 napján kelt adásvételi szerződésben az eladott ingatlanok telekkönyvi szám szerint megjelölve nincsenek, s mert továbbá ezen szerződés nem a közvetlen vevő, hanem ennek már jogutódaival van megkötve, a kikkel pedig a birtok eladó főiskola szerződéses viszonyban nem is áll, a szerződés tartalma tehát a valódi tényállással meg nem egyezik, mindezekre való tekintettel közgyűlésünk a bemutatott adásvételi szerződést meg nem erősíti, hanem azt további megfelelő eljárásra való utasítás mellett a főiskolai igazgató-tanácsnak visszaadja.

49. A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa, folyó évi június 24. tartott ülése jegyzőkönyvének 14. számú pontjában pártolólág

terjeszti fel *Rácz Lajos* gimnáziumi helyettes tanárnak folyamodványát, a melyben előadván, hogy az elmúlt iskolai év folyama alatt bölcsészeti tanulmányainak betetőzése végett a bölcsészeti doktorátusra készült, ezért a tanári oklevelet nem szerezhette meg: kéri azért, hogy a tanári képesítő vizsgák letételére, neki újabb haladék adassék.

Egyházkerületünk *Rácz Lajosnak*, az igazgató-tanácsnak ajánlatára, még két évi haladékot ad, a tanári vizsgálatok letételére.

50 Ugyanazon igazgató-tanács, folyó évi június hó 22. és szeptember 7—8 napjain tartott ülésének 12. és 4. számú jegyzőkönyvi felterjesztésében tudatja, hogy miuthogy *Molnár Lajos*, egészségi állapota miatt, még a beállott iskolai évben is gátolva lesz a tanításban, az ő tanári fizetésének iskolai évre való teljes megadása mellett, az igazgató-tanács elnöke, helyettesítésről akképen gondoskodott, hogy *Csontos József* végzett tanárképezdei tagot hívta meg egy évre, helyettes tanárul, tiszteletdíját 700 frtban, lakásban, fűtésben és 20 frt útiköltségben állapítván meg.

Az igazgató-tanács intézkedése minden részében helyeslőleg tudomásul vétetik és megerősítettetik.

51. Olvastatott ugyanazon igazgató-tanács folyó évi szeptember 7—8 napján tartott üléseirek 5. számú következő jegyzőkönyvi felterjesztése: Az egyházi algonok jelenti, hogy *Perjéssy László*, újonnan választott gimnázium tanár, az igazgató-tanács elnökével 1892. július 31 én tudatta, mikép állását a kívánt székfoglaló értekezés megtartása mellett elfoglalja, sőt az érettségi pótvizsgálatra tételeket is tűzött ki a matematikából; augusztus 28-án azonban tehát néhány nappal az új tanév beállta előtt, távirati úton lemondott tanszékéről, miután a nagyrőczei polgári iskola igazgatójává léptették elő. Jelenti továbbá az egyházi algonok, hogy *Perjéssy László* visszalépése következtében a főgimnáziumi tanári kar javaslatára *Ellend Józsefet*, mint a ki már a múlt iskolai év folyamán mint helyettes tanár kitűnő eredményyel működött főiskolánkban, hívta meg ismét helyettes tanárul 1000 frt évi javadalomra s *Ellend József* a meghívást elfogadta.

Igazgató-tanács *Perjéssy László* eljárása felett visszatetszést fejezván ki, az algonokság intézkedését a megüresedett tanszék ideiglenes betöltésére nézve helyeslőleg tudomásul vette s jóváhagyás végett közli a főtiszteletű egyházkerületi közgyűléssel.

Egyházkerületi közgyűlésünk, az igazgató-tanácsnak, a sajnos körülmény miatt szükségessé vállott in-

tézkedését helyben hagyja és megerősíti; egyszersmind azonban, maga részéről is a legnagyobb visszatetszését fejezi ki *Perjéssy László*, azon allig jellemezhető eljárása felett, a mely szerint, nem adva semmit az adott szó szentségére, szintén illetlen játékot űz, oly komoly erkölcsi testülettel és annak mindenkire nézve csak megtisztelő bizodalmaival, a minő egyházkerületünk s annak kebelében sárospataki főiskolánk is.

52. Ugyanazon igazgató-tanács, ugyanazon ülésének 24. számú jegyzőkönyvi pontjában jelenti, hogy a sárospataki főiskolában, az 189^{2/3}. iskolai évre a főgimnáziumban használandó tankönyvekre nézve a gimnáziumi tanári értekezlet azon változtatásokat tette, hogy az előkészítő osztályban a *Maklári Pap Miklós* által készített népiskolai magyarnyelvtan, az V. osztályban a *Ribáry-féle* tankönyv, a VI. osztályban *Dengi János* retorikája; végre a latin és görög szerzőkre nézve, budapesti kiadványok fognak tankönyvül alkalmaztatni. Helyeslőleg tudomásul vétetik.

53. Ugyanazon igazgató-tanács, ugyanazon ülésének 7. számú jegyzőkönyvi pontjában, pártolólág terjeszti fel *Szathmáry József*, budapesti bölcsészettanhallgatónak folyamodványát, a melyben egyetemi tanulmányainak folytathatása végett segélyt kér.

Egyházkerületünk újólág is méltányolni akarván folyamodó nemes törekvését, részére a Vay-Mocsary alaphól 200 frt segélyt utalványoz.

54. Olvastatott az ungvári egyház előljáróinak, az ungi egyházmegye által ajánlólag felterjesztett kérvénye. Ebben előadják, hogy lelkészük 10 különböző jellegű tanintézetben annyira túl van terhelve a vallás oktatásával, hogy sokszor ezen foglalkozás miatt lelkészi teendőinek teljesítésében akadályozva van; ez okból óhajtanának egy káplánsággal egybekötött hitoktatói állást rendszeresíteni, a melynek létesítésére kérnek az egyházmegyétől 100 frtot, az egyházkerülettől 200 frtot, maga az egyház lakást és tüzfifát szolgáltatván a segédlelkész javadalmazását s 50 frtot adna fizetéséhez. Az ungi egyházmegye jegyzőkönyvi felterjesztésében tudatja, hogy az ügy fontosságát tekintve, készséggel járúl 100 frttal a hitoktatói káplánság felállításához s pártolólág terjeszti fel az ungvári egyháznak az ezen évente kért 200 frt segélyért való folyamodványát.

Egyházkerületi közgyűlésünk, bár mennyire ismeri is a szóban forgó czélnek és törekvésnek jelentőségét, az ungvári egyház előljáróságának kérését

nem teljesítheti, mert nem áll rendelkezésére olyan forrás, a melyből merítvén ilyenmő áldozatokat is tehetne. Nem is említvén azt, hogy ilyen módon az ilyen áldozatok megbírhatalnok is lennének, a midőn csaknem minden nagyobb egyházunk sietne azt igénybe venni, az ungvárihoz mindenben hasonló viszonyai között. Felhívja azért egyházkerületünk az ungi egyházmegyét, hogy a megajánlott 100 frthoz még adjon 50 frt segélyt az ungvári egyház, saját áldozatkészségével egészítse ki a hiányzó összeget, a mennyi szükséges a tervbevett hitoktatói káplánság felállítására s így gondoskodjék a hitfelekezetünkhez tartozó gyermekek vallásos oktatásáról, a mely minden egyháznak különben is elsőrangú kötelessége.

55. Olvastatott *Fráter Sándor* és a nyiregyházi takarékpénztárnak 1892. évi szeptember 19-ik napján benyújtott közös kérvénye, melyben 16988 frt összeg készpénzbeli letételét felajánlva, ez alapon kéri a sárospataki főiskola által *Fráter Sándor* ellen a györgytartói birtok haszonbérletéből kifolyólag indított per beszüntetését.

Ezen kérvénnyel kapcsolatban *Debreczeni Bertalan* főiskolai jogigazgató szóval előterjeszti és bejelenti, hogy a *Fráter Sándor* ellen bérletből kimozdítás iránt indított per, már másodbirósági ítélettel is el van látva, — mely ítélet szerint a főiskola kérelmének hely adatott, — s hogy továbbá az ártéri tartozásra vonatkozó felelősség elhárítása szempontjából az igazgatóság felkérte a m. kir. pénzügyminiszter urat a lejárt tartozásnak a haszonbérletől leendő behajtására.

Minthogy az ezen kérvényben előterjesztett perbeszüntetési kérelem érdeme felett egyházkerületünk a S.-a.-Ujhelyben tartott közgyűlésben már határozott:

Minthogy továbbá folyamodók a kérvényükben jelzett 16988 frt összeg letételét nem a sárospataki főiskola bíróilag megítélt követelésének kiegyenlítésére, — hanem csak is biztosítására, — de erre is csak feltételesen ajánlották;

Minthogy továbbá folyamodók, a peres követelések jogosságát s azokat a letenni megajánlott összegekből kiegyenlíteni egyáltalán nem is akarják;

Minthogy ezek szerint a vitás kérdések az ajánlat elfogadása esetén sem lennének megoldva, hanem csakis a per befejezte odáztatnék el bizonytalan időre:

Mindezekhez képest közgyűlésünk előbb hozott határozatának fentartása mellett folyamodók kérelmét elutasítja, s kérvényüket csatolmányaival együtt *Fráter Sándornak* visszaadni rendeli.

56. *Nemes Lajos* zemplénmegyei kir. tanfelügyelő a vallás-és közoktatásügyi minisztérium 29761. sz. rendelete folytán azon kérdést intézi püspöki hivatalunkhoz, hogy a sárospataki államképezdében egyházkerületünk előjárósága hajlandó-e a hitfelekezeti énektanítást az államképezdei énektanárra bízni, vagy az eddigi szokás szerint a főiskolai énektanár fogja ezt teljesíteni?

Egyházkerületünk a felekezeti énektanítást saját gondja és felügyelete alatt továbbra is megtartván, azt az eddigi gyakorlat szerint a főiskolai énektanár által fogja teljesíttetni, mint a kinek kötelezettségében ez különben is benfoglaltatik. Püspök úr felkéretik, hogy ily értelemben adjon választ a nevezett tanfelügyelő megkeresésére.

57. Ugyancsak a nevezett tanfelügyelő 1357. sz. megkeresésében az iránt kér intézkedést, hogy az állami tanítóképezde javára megvett belsőségnek a m. kir.kincstár részére tehermentesen leendő átíratása lehetővé tétessék.

Ez ügyben — az igazgató-tanács felvilágosító jelentése szerint — az intézkedés főiskolánk részéről már folyamatban van; az ügy mielőbbi lebonyolítására gazdasági választmány figyelve felhivatik.

58. A nádasi egyház templomépítésből származott 100 frt adóssága törlesztésére bármely tárból leendő segélyezést kér.

Kérelme az abaúji egyházmegye segélyosztó bizottságához tétetik át; e mellett a jövő évi közhirdetésre felvételik.

59. A vácsi siketnéma intézet igazgatósága főtiszt. püspök úrnak a Pálóczi-Horváth Mária-féle két alapítvány ügyében intézett megkeresésére válaszolva tudatja, hogy jelenleg ez alapítványoknak egyike sem üres, sőt rendes körülmények között ezek még a jövő tanévben sem üresednék meg, a mennyiben az alapítványt élvezők egyike csak a III-ik, másika pedig a IV-ik osztályt végezte.

Tudomásul vétetik.

60. Olvastatott az egyházkerületi tanügyi bizottság jegyzőkönyvi felterjesztése. Ezen bizottság jegyzőkönyvének 3. számú pontjában

tudatja, hogy *Debreczeni Bertalan*, mint a felsőborsodi egyházmegye képviselője, soknemű és gyakran sürgős elfoglaltatása miatt, az egyházkerületi tanügyi bizottsági tagságról lemondott.

Egyházkerületünk, teljes elismerését nyilvánítván *Debreczeni Bertalannak* ezen a téren tanúsított buzgóságaért, a midőn lemondását tudomásul veszi, egyszersmind felhívja a felsőborsodi egyházmegyét, hogy helyére a maga részéről, az egyházkerületi népiszkolai tanügyi bizottsági tagot válassza meg.

61. Ugyanazon tanügyi bizottság, ugyanazon jegyzőkönyvének 5. pontjában jelenti, hogy az egyházkerületünk által, pályázat útján elkészíttetni rendelt népiszkolai tanterv és órarend beadott; azonban azzal még ez idő szerint a bizottság tüzetesebben nem foglalkozhatván, jelentését arról legközelebbi tavaszi közgyűlésünkre fogja beadni.

Tudomásul vétetik s a jelentés taraszi egyházkerületi gyűlésünkre beváratik.

62. Ugyanazon tanügyi bizottság, ugyanazon jegyzőkönyvének 6. számú pontjában arról tesz jelentést, hogy az egyházlátogatóságok részére küldött, a tankönyvek összeírására szolgáló táblázatos ívek nem töltetnek ki kellő pontossággal.

Egyházkerületünk, erre vonatkozólag ismételve megújítja abbeli határozatát, hogy a tankönyvek összeírására szolgáló táblázatok, az iskolai körlátogatók által töltessenek ki, s úgy ezek, mint az **E**) mintájú ívek rovataira adott feleletek, az egyházmegyei tanügyi bizottság elnökéhez küldessenek, a ki aztán, észrevételeivel együtt, ezekről az esperesi hivatalt értesíti s a tankönyvek táblázatát az irodalmi kör elnökéhez küldendi. Fő figyelem fordítatván egyszersmind arra is, hogy népiszkoláinkban idegen tankönyvek ne használtassanak; mert nem csak a főiskolára hárámolható anyagi veszteség elhárítása kívánja ezt, hanem azon magasabb szellemi érdek is, hogy minden népiszkolai tankönyvünkben, a tiszta és meg nem hamisított protestáns szellem terjesztessék népiszkolai növendékeink szívében és értelmében.

63. Ugyanazon tanügyi bizottság, ugyanazon jegyzőkönyvének 7. számú felterjesztése folytán:

Megújítatik egyházkerületünknek azon régiebb határozata, a mely elrendeli, hogy az **E.** minta ro-

vatos ívének észrevétel-rovatában egy rovat nyitassék a középiskolába járó növendékek bejegyzésére; egy másik pedig az idegen iskolába járók bevezetésére.

64. Ugyanazon tanügyi bizottság, ugyanazon jegyzőkönyvének 8. számú pontjában tett javaslata szerint:

Határozatképen mondja ki egyházkerületünk, hogy a lélekszámra vonatkozó adatok, a körlátogatóságok által ne jegyeztessenek be, hanem a névkönyv számára eszközölt összeírással, az esperes által, a tanügyi bizottság elnökével közöltessék, hogy így aztán a lélekszám bejegyzésénél egyöntetűség legyen.

65. Ugyanazon tanügyi bizottság, ugyanazon jegyzőkönyvének 9. számú pontjában arról tesz jelentést, hogy több egyházban nincs testgyakorlás.

Egyházkerületünk sürgősen felhívja az egyházak előljáróit és iskolai felügyelőket, hogy e tekintetben mindent kövessenek el, mert a testgyakorlás tanítása még ott is megtörténhetik, a hol talán az erre a célra szolgáló költségesebb eszközök nem állanak rendelkezés alatt s nem is szerezhetők be nagyobb áldozatok nélkül.

66. Ugyanazon tanügyi bizottság, ugyanazon jegyzőkönyvének 11. számú pontjában jelentést tesz az egyházkerületünk kebelében levő népiskolák múlt évi állapotáról.

E jelentésből, egyházkerületünk megnyugvással veszi tudomásul, hogy népiskolai ügyeink, a körülményekhez képest, évről-évre emelkednek és fejlődnek s a mennyiben itt-ott még hiányok mutatkoznak, felhívja az egyházak előljáróságait, hogy mindent kövessenek el ezen hiányok kipótlására.

67. A tanügyi bizottság jegyzőkönyvének itt nem említett pontjai, határozatot nem igényelvén;

Azok tudomásul vétetnek.

68. Egyetemes magyar protestáns egyházunk jelenlegi egyházpolitikai helyzete hosszabb megbeszélés tárgyát képezvén, ennek alkalmából *Fejes István* a következő javaslatot nyújtotta be:

Tekintve azt, hogy az 1868-ki vallásügyi törvény, a mely hazánkban a kölcsönösség és viszonyosság alapján a felekezetek közti

békét czélozza, a legközelebbi időben részint a végrehajtás hiányai, részint annak oly módon és oly helyen s oly magas egyéniség által történt megtámadása, sőt immár tekintélyében és hatályában megdöntése miatt, ily lejtőre vezetett állapotban oly zavaroknak és izgalmaknak lett forrásává, melyek főleg ránk, protestánsokra nézve mind tűrhetetlenebbekké válnak és pedig főleg azért, mert a fennálló törvénynek köteles megtartása és védelme miatt ránk hárittatik a felelősség azon viszályokért és nyugtalanságokért, a melyeket a törvény ellenzői már régebb idő óta támasztottak, mai napon pedig teljes erővel szítanak, tekintve továbbá azt, hogy a különböző vallásfelekezetek között bárminő áldatlan viszálykodások csak szeretett hazánk rovására történhetnek, a melyek minket, ha tőlünk nemfüggő okokból kelnének is, mégis mély aggodalomba ejtenek, mert magyar és magyar ember, honfi és honfi között, a vallási különbségek daczára, mint eddig, úgy ezentúl is képtelenségnek tartjuk az összetartó családi és társadalmi béke és szeretet felbomlásai, vagy annak — az intézmények hibái vagy hiányai miatt — csupán veszélyes érintését is: hívja fel egyházkerületünk az országos zsinatot arra:

tegye a tanácskozása tárgyává e nagyfontosságú kérdést és úgy az államkormányánál, mint szükség esetén a törvényhozásnál, tegyen lépéseket a megzavart jogrend helyreállítására, még pedig akképen, hogy vagy az 1868-ki törvény, a benne levő elvek sérelme nélkül pótoltsák ki úgy, hogy az minden irányban végrehajtsák és a törvény iránti engedetlenség bárkinek is lehetetlenné tétessék, vagy pedig, ha ez bármi okból elérhető nem volna, akkor az előzetes egyéb egyházpolitikai kérdések megoldása mellett, mondja ki az állami törvényhozás a teljes vallásszabadságot és a felekezetek közti jogegyenlőséget, kapcsolatban az általánosan kötelező polgári házasság behozatalával.

Egyházkerületünk ez indítványt egyhangúlag magáévá tévén, azt a zsinatra felterjeszteni határozta.

69. Jelentés tétetett az egyházkerületünk kebelében levő missiói körök évi működéséről.

E jelentésből egyházkerületünk megnyugvással győződött meg a felől, hogy a missiói körök, a körülményekhez képest megfelelnek hivatásuknak. Mint-hogy azonban két körből a jelentés ez ideig nem érkezett be, az pótlólag bevárandó.

70. Olvastatott *Illyés Ferencz* damaki tanítónak folyamodványa, a melyben megváltoztatni kéri, a gömöri egyházmegye azon határo-

zatát, a mely szerint a nevezett egyházmegye, folyamodónak, mint volt rudnai tanítónak, a rudnai egyházzal szemben való szolgálatból folyó követelését 68 frtban állapítja meg.

Folyamodó kérésével elutasítatik s a gömöri egyházmegye ítélete helyben hagyatik.

71. Múlt évi őszi közgyűlésünk 70. számú jegyzőkönyvi határozat szerint egy bizottság küldetvén ki abból a célból, hogy adjon javaslatot a lelkészbeigztatás legcélszerűbb módjára nézve: e bizottság beadta munkálatát.

E tárgy és az arra vonatkozó bizottsági javaslat, legközelebbi tavaszi közgyűlésünk napirendjére tűzetik ki.

72. Mindezen jegyzőkönyvi határozatok:
Meghitelesítették.

Jegyzették: *Mitrovics Gyula*, egyházkerületi egyházi főjegyző, a lelkészszavatási ünnepély leírását és a 1, 2, 3, 4, 5, 6, 36, 37, 38, 39, 42, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72.
Antalfy László, egyházkerületi egyházi aljegyző, az 9, 10, 17, 19, 20, 22, 23, 24, 30, 31, 32, 40, 41, 44, 45, 56, 57, 58, 59.
Dr. Kovács Gábor, egyházkerületi világi főjegyző, az 7, 8, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 21, 27, 29, 43, 46.
Szalay László, egyházkerületi világi aljegyző, az 25, 26, 28, 33, 34, 35, 47, 48, 55 pontokat.

A jegyzőkönyvben foglalt tárgyak rövid kimutatása.

1. A gyűlés megnyitása.
2. A világi elnöki hely betöltése.
3. A képviselők igazolása.
4. Némely képviselők elmaradása tudomásul vétetik.
5. Szalay László, aljegyző az esküt leteszi.
6. A protestáns bölcsészeti fakultás kérdése.
7. Pataky Sándor egyházkerületi pénztárnokká választatik.
8. Laky József ungvári tanító vitás ügye.
9. Üresen levő tanítói állomások számbavétele.
10. A konventet illető jegyzőkönyvi pontokra intézkedés.
11. Miniszteri leíratok.
12. Királyi segély a gagybátori egyház részére.
13. Különbféle jegyzőkönyvek köszönettel vétetnek.
14. Ügyészi jelentés a Baldácsy alapítványról.
15. Kun Bertalan püspök alapítványa.
16. Közalapi segélyek ügye.
17. Tanítói változások.
18. Putnoky Ákos panasza.
19. Hivatalnokok választása az abauji egyházmegyében.
20. Ugyanott lelkészi beiktatások.
21. Ölbei Jánosné kegyelmi kérvénye.
22. A tolesvai egyház iskola ügye.
23. Sallai Sándor segélyeztetik.
23. Alsózemplénből díjlevelek megerősítése.
24. A hernádnémetii egyház adásvétel ügye.
26. A mádi egyház ingatlan vételi ügye.
27. Józán József tanító fegyelmi ügye tárgyalannak jelentetik be.
28. A miskolczi egyház háztelek vételi ügye.
29. Veres Gergely László panaszlevele.
30. F.-nyárádi vallássérelmi ügy.
31. Lesko László tőkesegélyre ajánltatik.
32. A paraszniai egyház segélyt kér.
33. A bánfalvi egyház adásvételi ügye.
34. A paraszniai egyház pótszerződése.
35. A varbói egyház szerződési ügylete.
36. Csahay Lajos folyamodványa.
- 37—38. Hivatalnok választások a f.-zempléni egyházmegyében.
39. A kisazari egyház kérvénye.
40. A szádelfői egyház tőkesegély ügye.
41. Díjlevelek megerősítése a tornai egyházmegyéből.
42. Kovács Endre lelkészül megerősítettik.

43. Laky József felebbezése.
44. Több egyház kérvénye az ungi egyházmegyéből.
45. Oremus Dániel lelkész halála fájdalommal tudomásul vétetik.
46. A sárospataki főiskola birtokvételi ügye.
47. Balkány-Perked pusztai birtok ügye.
48. Fodor István adásvételi ügye.
49. Rác Lajos kérvénye.
50. Molnár Lajos tanár helyettesítése.
51. Perjéssy László lemondása.
52. Tankönyvek kijelölése a sárospataki főiskolában.
53. Szathmáry József segélyeztetik.
54. Az ungvári egyház kérvénye.
55. Fráter Sándor kérvénye.
56. Nemes Lajos, tanfelügyelő kérdése.
57. Ugyanazon tanfelügyelő átírata.
58. A nádasdi egyház segélyt kér.
59. A váci siketnéma intézet igazgatóságának értesítése.
60. Debreceni Bertalan lemondása az egyházkerületi tanügyi bizottsági tagságról.
61. Jelentés a népiskolai tanterv pályázatról.
62. Intézkedés a tankönyvek összeírására vonatkozó adatok összeállítása felől.
63. Az E minta rovatos ív kiegészítése.
64. Intézkedés a lélekszámra vonatkozó adatok összeállítása felől.
65. Intézkedés a népiskolai testgyakorlásra vonatkozólag.
66. A népiskolákról szóló évi jelentés.
67. A népiskolai tanügyi bizottság egyéb jelentései tudomásul vétetnek.
68. Zsinatra terjesztendő indítvány az egyházipolitikai helyzetre vonatkozólag.
69. A missiói körök működése.
70. Illyés Ferencz folyamodványa.
71. A lelkész beiktatásra vonatkozó javaslat.
72. A jegyzőkönyvi határozatok hitelesítése.

Betűrendes tárgymutató

arra, hogy mely jegyzőkönyvi pontok mely bizottságokat, testületeket
vagy egyeseket illetnek.

- Abauji egyházmegyét 18, 58.
- Alsó-zempléni egyházmegyét 21, 22, 25, 26.
- Csabay Lajost 36.
- Debreczeni Bertalant 60.
- Egyházkerületi népiskolai bizottságot 61.
- Egyházmegyéket általában 16, 62, 63, 64, 65.
- Felső-borsodi egyházmegyét 29, 32, 60.
- Felső zempléni egyházmegyét 39.
- Főiskolai igazgató-tanácsot 47, 48, 50, 52.
- Fráter Sándort 55.
- Illyés Ferenczet 70.
- Laky Józsefet 8.
- Miskolczi egyházat 28.
- Nemes Lajost 56, 57.
- Ondi egyházat 24.
- Pataky Sándort 7,
- Perjéssy Lászlót 51.
- Püspöki hivatalt 69, 22, 28, 30, 31, 33, 34, 35, 46, 56, 68.
- Rác Lajost 49.
- Sallay Sándort 23.
- Szikszói egyházat 10.
- Tornai egyházmegyét 40, 42.
- Ungi egyházmegyét 43, 44.
- Ungvári egyházat 54.
- Visi egyházat 24.